

Kruidenrijke akkerrand

Kruidenrijke akkerranden zijn waardevol voor akkervogels, zoals veldleeuwerik en patrijs. Ze broeden en schuilen erin, en vinden er voedsel. Ook andere vogels, zoals keep, kneu, zomertortel en geelgors maken graag gebruik van akkerranden, evenals zoogdieren, insecten, reptielen en amfibieën. Naast biodiversiteit dragen akkerranden ook bij aan de milieukwaliteit. Langs waterlopen functioneren ze als bufferstrook, waardoor minder meststoffen en bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater terechtkomen.

Hoe leg ik een kruidenrijke akkerrand aan?

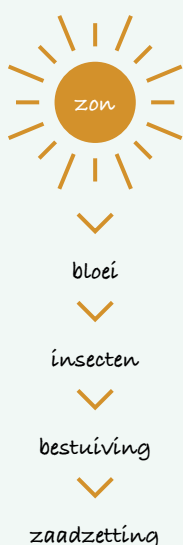
KIES EEN GESCHIKTE LOCATIE

▪ In de zon

Voor boerenlandvogels is het belangrijk dat er volop bloei is. Dat zorgt voor insecten en voldoende zaden: het voedsel voor akkervogels. Kies daarom een plek waar de rand voor minimaal 75% in de zon ligt.

▪ Voldoende robuust

Liever een korte brede rand (een blok) dan een lange smalle rand. In brede randen zijn patrijzen beter beschermd tegen predatie door bijvoorbeeld de vos. Zorg voor een rand van minstens 6 meter breed. Nog beter is 9 of 12 meter breed.

EEN ZONNIGE LOCATIE ZORGT VOOR MEER VOEDSEL VOOR AKKERVOGELS: MEER INSECTEN EN MEER ZADEN

DOE DE JUISTE GRONDBEWERKING

▪ Ondiepe grondbewerking

Afhankelijk van de voorafgaande teelt heeft een ondiepe grondbewerking van minder dan 12 centimeter de voorkeur, zeker wanneer het gaat om bewerking van de stoppel. Voordeel hiervan is dat de organische stof boven in de teeltlaag blijft en het bodemleven behouden blijft. Zien hoe dat in zijn werk gaat? Bekijk dan ons filmpje op het [VALA YouTube kanaal](#).

▪ Werk met een vals zaaibed

Bij een vals zaaibed bewerk je de grond alsof je al gaat zaaien. Alleen wacht je nog twee weken met zaaien, waardoor eerst de onkruiden kiemen en opkomen. Door vervolgens één of eventueel twee keer te (wied)eggen verwijder je de onkruiden. Pas daarna maak je het definitieve zaaibed. Dit voorkomt een sterke veronkruiding met éénjarigen zoals melganzevoet voor een groot deel.

DE KLEINE PARELMOEVLINDER IS EEN SOORT DIE FLINK KAN PROFITEREN VAN HET TOEGENOMEN AANBOD VAN KRUIDENRIJKE AKKERRANDEN

INZAAIEN VAN EEN NIEUWE KRUIDENRIJKE AKKERRAND

TIPS VOOR DE INZAAI

▪ Zaadgoed

Akkerranden die bestaan uit een mengsel van bloemrijke kruiden en granen bedienen verschillende (akker)vogels. De kruidenrijke vegetatie trekt insecten aan, die samen met (oliehoudende) zaden voedsel bieden in herfst en winter. Voor akkerranden in het ANLb zijn alleen de akkerfaunamengsels toegestaan die VALA aanbiedt. Heb je een akkerrand buiten ANLb? Kies dan zoveel mogelijk voor inheemse soorten die in combinatie voor zowel zaden als insecten zorgen en jong groen blad leveren. Het is ook mogelijk om via VALA of de lokale agrarische natuurvereniging zaadgoed te bestellen.

▪ Kies het juiste moment

Voor de VALA mengsels is half april - begin mei de voorkeursperiode om te zaaien. De bodem moet al redelijk opgewarmd zijn. Inzaaien na een droge periode, maar vlak voordat er regen voorspeld wordt, geeft de beste opkomst en de minste problemen met veronkruiding.

▪ Zaai niet te dicht

Hanteer een zaaidichtheid van circa 18 kilo zaadgoed per hectare. Dit zorgt voor een meer open structuur. In een te dicht gewas kunnen akkervogels zich niet goed voortbewegen en verschuilen.

▪ Zaai 2 tot 3 cm diep

Granen zou je liever wat dieper zaaien, veel andere soorten in het mengsel juist minder diep. Een zaaidiepte van 2 tot 3 centimeter is dan een goed compromis. Optimaal is uiteraard het gebruik van een machine die met twee zaaidieptes tegelijk kan zaaien.

▪ Voorkom ontmenging

Draai de zaaimachine vooraf een paar keer af om de juiste hoeveelheid zaaizaad te bepalen. De zaden in het VALA mengsel verschillen sterk in grootte en gewicht, waardoor de kans op ontmenging tijdens het zaaien groot is. Voorkom dit door regelmatig door de bak te roeren.

▪ Overweeg uitbesteden

Je kunt het zaaien zelf doen of uitbesteden. Het is specialistisch werk, waardoor het de moeite waard is te kijken of dit in de regio gezamenlijk kan worden uitgevoerd. Overleg met de gebiedscoördinator van VALA of de lokale agrarische natuurvereniging wat mogelijk is.

Hoe beheer ik een kruidenrijke akkerrand?

TIPS VOOR ONKRUIDBEHEERSING

De belangrijkste maatregel ter voorkoming van ongewenste kruiden is het kiezen van de juiste manier en het juiste moment van inzaaien, zoals eerder beschreven.

▪ Onkruidbestrijding in de beginfase

Wanneer een ingezaaide akkerrand al in de eerste weken na inzaai geheel overwoekerd raakt met bijvoorbeeld melganzevoet, kan bloten (toppen op 15 centimeter hoogte) een goede maatregel zijn. De ingezaaide soorten krijgen dan alsnog kans zich te ontwikkelen.

▪ Rouleren éénjarige akkerrand

Laat jaarlijks de helft van de akkerrand staan, de andere helft van de oppervlakte zaai je opnieuw in. Om vergrassing of onkruidproblemen te voorkomen, helpt het om de randen na twee jaar op een andere plek binnen het perceel aan te leggen.

▪ Gebruik geen gewasbescherming

Gewasbeschermingsmiddelen hebben een negatief effect op insecten en het bodemleven.

BEMESTING

▪ Bemest niet

We raden het bemesten van de kruidenrijke akkerranden af. Er zit meestal voldoende stikstof in de bodem voor een goede start. Daarmee voorkom je ook een te zwaar en te dicht gewas, dat minder geschikt is voor boerenlandvogels. Bij akkerranden die er al meerdere jaren liggen, kan toediening van ruige stalmest of compost zinvol zijn.

Door jaarlijks niet alles opnieuw in te zaaien, voorkom je dat akkervogels, zoals de patrijs, in de periode van maart - juni geen dekking of voedsel kunnen vinden. De randen die overblijven staan, hebben in ontwikkeling en bloei al een voorsprong op de nieuw in te zaaien delen.

Bonus: dat bespaart ook werk en kosten!

EEN KRUIDENRIJKE AKKERRAND DIE VOOR DE HELFT OPNIEUW IS INGEZAAID

Kruidenrijke akkerranden in het ANLb

Dit infoblad bevat adviezen voor iedereen die aan de slag wil met een kruidenrijke akkerrand. Voor akkerranden onder het ANLb gelden specifieke pakketvoorwaarden.

DIT ZIJN DE BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN:

- Alleen de akkerkruidenmengsels die VALA aanbiedt, zijn toegestaan.
- Wil je de rand verplaatsen of geheel nieuw inzaaien? Neem dan eerst contact op met je gebiedscoördinator.
- Je zaait tussen 1 maart en 15 mei in.
- Tussen 15 mei en 1 maart van het jaar erop, laat je de rand met rust: geen bewerkingen, niet door de rand rijden, etc. Je laat de akkerrand dus de hele winter staan.
- Beweiding en bemesting met kunst- of drijfmest is niet toegestaan.
- Bemesting met vaste mest of compost is alleen toegestaan na toestemming van VALA.
- Chemische bestrijdingsmiddelen zijn niet toegestaan.

AANVULLEND VOOR ÉÉNJARIGE RANDEN:

- Jaarlijks vervang je 40 tot 50% van de rand door deze opnieuw te zaaien.

AANVULLEND VOOR MEERJARIGE RANDEN:

- Meerjarige randen blijven minimaal drie jaar op dezelfde plek liggen.
- Maaien van maximaal 50% van de rand is toegestaan tussen 1 – 30 april en 15 augustus – 15 september. Het afvoeren van het maaisel is verplicht.

In het overzicht beheerpakketten op www.de-vala.nl lees je alle actuele pakketvoorwaarden.

